

Előfizetési árak:

Egész évre 10.— frt
Félévre 5.— „
Negyedévre 2.50 „
Egy óra 1.— „
Egyes szám 4 kr.

Megjelenik minden-
nap, vasárnap kivé-
telével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE

**Szerkesztőség és
kiadóhivatal:**

Fő pi ac z, a város-
házzal szemben.

Hirdetések

Egy hasábos petit-
soronkint 5 krjával
számíttatnak.

A Bánffy Dezső népszerűsége!

Debreczen, márczius 10.

(D.) Báró Bánffy Dezső miniszterelnök azon az uton van, hogy egyik legnépszerűbb ember legyen az országban. Semmi se lázítja fel jobban a közvéleményt, mint az ártatlan embereken a világ szeme előtt elkövetett kegyetlen brutalitás, plane, ha az a brutalitás oly cselekedetért ér valakit, amely cselekedet érdem s a társadalom óriási többségének rokonszenvével találkozik.

Egyik ellenzéki ujság ugyis azzal dicsekszik, hogy: „Nagyon keseregnek az ellenzék miatt. Nem tudják megbocsátani, hogy az ellenzék szabálytalan vágásokat ad s nem a levegőben fur lyukat, hanem a kormány testében. Bár sok vigaszt merithetnének abból, hogy — bár biztos a célzás, nemes részeket nem találhat!”

Hát nem brutalitás ez cselekvésnek? És nem — még nagyobb brutalitás — dicsekvésnek? Hát azért állított parlamentet az ország, hogy ott az egyik fél a másik fél testébe „biztos célzással lyukat furjon“ s ezen kegyetlenségének kedvtöltésére a „nemes részeket keresse?“ Hát kispadot, inkvizíciót kívánt létesíteni a nemzet, mikor vére vérenek legjelesebb atómjait küldte országgyűlésnek

tanácskozásába, hogy ott az ő ügyeit megbeszéljék, intézzék. Jogot formálhat magának egyik és pedig kisebb részének küldöttsége arra, hogy a másik és pedig a nagyobb rész testébe lyukat furkáljon? Hát mézároskodással, hóhérlégénykedéssel, nem pedig közös tanácskozással bizattak ők meg? És kik ők? Mik ők? hogy a nemzet többsége előtt az ő küldöttein elkövetett ily kegyetlenkedéssel dicsekedni merészkednek?

Végrehajtó hatalmak ők? Olyan képviselőik ők megbizottaiknak, akik mindjárt nyuzhatnak is? Olyan bírótársai a nemzeti törvénykezés másik részének, hogy a többség akaratának végrehajtóit téphetik, marczaingolhatják? És ezzel pláne még dicsekednek? Megkivánják a nemzettől, hogy az ő visszaéléseit, brutalitásukat, embertelenségeiket megtapsolja? Hiszen elébb-utóbb, de az ő véleményük még nem szentírás; az ő vádaskodásuk még nem igazságszolgáltatás; elvakult pártszenvedélyük nem látnokság és nem isteni ihlet, hogy amint követelik, előttük, mint a tizek rémtanácsa előtt, a többségnek minden tagja remegjen s az ország kormánya az ő akaratuknak legyen feltétlen végrehajtója: máskülönben testébe lyukat furnak!

És ezek az emberek, ezeknek az embereknek a sajtója nekünk támad, ha

durvaságaiktól elteltén, önértetünkben mélyen sértetten, jogtalan és féktelen brutalitások ellen hangot emelni merészkedünk. Ez az önhitt, önmagában felfuvalkodott népség; ez a parlamenti és zsurnalisztikai zsarnok had; ez az abszolút uralmat gyakorolni igyekvő minoritás pökhendi módra förmed reánk: hogy még védekezni is merészkedünk? Holott istenségüknek feltétlen elismerését követelik!

A céltábla persze, az a Sebestyén, az a test, amelybe jó célzás után lyukat furnak s pogány kedvteléseiket, fanatizmusuk féktelenségét gyakorolják, a kormány elnöke Bánffy Dezső. Aki, ugy lehet mondani, teljesen ártatlanul szenved ezeket a támadásokat, mert ő sem szóval, sem cselekedettel nem követett még el semmi rosztat.

De hát hagyján. Térjünk el ettől. Engedjük dühöngeni a politikai irigykedésnek és önzésnek fogvicsorgatását. Ám csattogtassák agyaraikat, ha eltűri az ország és a nemzet méltósága. Nem is épen ez a méltatlanság az, ami a Bánffy népszerűségét nagygyá tenni és emelni van hivatva, hanem az ország összes lakosságának szive hurján végigszalad és nemzet demokratikus érzelmének előtörő hangjában ad kifejezést: az a mabináció és intrika, mely ime, a miniszter-

T Á R C Z A.

Mese a Meseországról.

(Angolból.)

Sok ezer esztendővel ezelőtt Meseország kis királyság, afféle miniatúr királyság volt. Lakói becsületes, békés emberek voltak, gonoszság, irigység ott ismeretlen volt s nem tudták, mi a harag, mi a szerencsétlenség. Egyszer csak meghalt az öreg király és Hubert nevű kis fia került a trónra. Alattvalói napról-napra jobban szerették őt. Születésénél a táltosok soká tanulmányozták a csillagokat és ebből a ragyogó könyvből körülbelül ezt olvasták ki:

Hubert 14-ik évében valami különös dolog fog történni. Az az állat, melynek hangja néki a legkedvesebb, az fogja a kis király életét megmenteni. A mig király és nemzet ez állatot tiszteletben fogják tartani, addig boldog lesz az ország; csak a hibás választástól őrizkedjenek.

A király 13-ik évéig az országban csak arról beszéltek, hogy mi az utolsó mondat értelme? Végre abban állapodtak meg, hogy az állat megválasztását a király tetszésére bízzák és hogy valamennyi dalos teremtményt a királyi palota dísztermében próbaénekésre gyűjtik össze. Mikor az előkészületek be voltak fejezve, a király pompás diszöltönybe öltöztetve

belépett. Sorba daloltak a madarak, de a király nem merte eldönteni, hogy kié legyen az elsőség. Izgatott lett, arca nyugtalanságot árult el s a jelenlevők borzadva sugtak össze: elvesztette bátorságát, tévedni fog és ő és népe fog bűnhődni. A jelenlevők arczáról kétségbeesés volt leolvasható.

— Hozzátok újra elém a paesirtát, — mondá a király.

A paesirta gyönyörűen dalolt és a király majdnem beleegyezett, de újra bátoratlan lett. Hozzátok a fülemilét, hadd énekeljenek együtt. Elhozták. A király egy perczig még ingadozott, azután határozottan emelte fel a jogart, hogy . . .

De milyen utálatos zavar! Az ajtó előtt hangok hallatszanak: „I-á, i-á“ . . .

Mindenki boszankodott, de már a következő pillanatban megnyílt az ajtó és belépett rajta a legszebb, legkedvesebb paraszt leánya. Körülbelül 9 éves lehetett és gyermekes kíváncsisággal tekintett körül. De a mikor a díszes társaságot meglátta, durva köténykékjét szeme elé tartotta. Senki sem köszöntötte, senki sem bátorította, senki sem szánta. A kis leány hirtelen fölveté könyes szeméit és így szólt: Uram, király, bocsáss meg, de nem akartam rosztat tenni. Se apám, se anyám, csak egy kecském van, meg egy szamaram, ez az egész vagyonom. Kecském édes tejet át és ha az én kis csaesim ordítani kezd, az nekem minden zenénél kedvesebb. És minthogy a király bohóca nekem azt mesélte, hogy az az állat, a

mely legkedvesebben dalol, fogja a királyt és az országot megmenteni és felszólított, hogy csaesimat hozzam ide . . .

Az egész udvar óriási hahótába tört ki és a szegény gyermek, a nélkül, hogy szavait befejezhette volna, futásnak eredt.

Az első miniszter rendeletet adott, hogy a leányt csaesistól elűzzék, azután folytatták a félbeszakított hangversenyt, de a király kezében mozdulatlan maradt a jogar. Mindenki fölalta a reményt, a nap már alkonyodófélben volt és a király még nem döntött. A palota előtt nagy tömeg hullámozott. Az alkony mind sötétebben szállott alá a teremre, a király és udvaronczaik már nem is láthatták egymást, senki sem gyújtott világot. A nagy próba sikertelen maradt.

De im, csitt, a szomszéd kert bokraiból a csalogány dala csattogott elé.

Föl, huzzátok meg a harangokat, jelentsétek a népnek, hála néked Isten, szentelt madarunk a csalogány.

Boldogságban uszott az ország és aznapról kezdve szentelt madár lett a csalogány.

A fiatal király szenvedélyes vadász volt. Egy alkalommal sűrű erdőbe tévedt és sehol sem látott ösvényt, mely kifelé vezethette volna. Reménye tűnőfélben volt, bátorsága elfogyott. Besötétedett. Egy bokron ugratott át, mely egy sziklahasadék szélén állott. Midőn ló és lovas újra a földre értek, az első nyakát, a másik lábát törte. Így feküdt itt elhagyottan a kis

elnök családi életének sem akar már békét hagyni.

Itt már nem az ellenzéki mód dorongja suhog, itt már nem a szenvedély és műveletlenség kitörése garázdálkodik, hanem az ellenzéki arisztokrácia gyilkának pengéje csillog s akarná a családi szentély békéjét meghasogatni.

Itt már a gyilok nem egyedül a miniszterelnök testével, hanem az általános nemzeti rokonszenvvel s a polgári erény oly gyémántjával találkozik, melyen a rozszakarát minden fegyvere kicsorbul. Itt az a kérdés merül fel: hogy merészkedett Bánffy Dezső egy magyar mágnás, az emberiség e különleges ivadékának egyik, nem anyától született égi származású tagja, egy polgári származású leányt elvenni? Hogy merészkedett véteni a különleges leszármazású emberiségnek azon divatja ellen, hogy egy polgári leszármazású nőt; csak szeretni lehet!

Szeretni lehet, szeretni szabad, sőt nemcsak szabad, de kell is! Ez a nemes sportnak egyik üzemből levő főága: szeretni, elcsábítani, boldogtalanná, szerencsétlenné tenni; becsületében megrabolni a polgári származású nőt, aztán ott hagyni! Hadd fetrengjen kinjában, kétségbeesésében! Legyen gyásza szüleinek kinja, keserve önmagának: amiért hitt! Amiért hinni mert az olyan ígértben, becsületben, esküben, mely a polgári leszármazottakra nézve ama főrangú urakat nem kötelezi, ahol az ember csak a bárónál kezdődik, ezen alul nem az!

Élvezetre leszállni a magasból és terjeszteni az erkölcssteleniséget, aztán föl-emelkedni ama kiváltságolt légáramba, ahol a hamis istenek trónolnak és az

király. Eleinte hallgatott, hátha mégis jó segítség, azután megnyugodott a halál gondolatában.

De ekkor a csalogány dala szólalt meg egy bokorban és a kis király szíve megtelt örömmel. Nem halok meg, mert itt van a szentelt madaram. Az éj elmúlt, a csalogány elhallgatott és a rigó füttyölésétől vízhangzott most az erdő.

— Üdv néked, Istenem, hogy így megmutatad az állatot, mely életemet megmenti.

Lassan multak az órák, a rigó füttye elhangzott, éhség és szomj gyötörte a kis királyt, sebe égett, besötétedett meg újra fölvirradt és a király bucsut vett a világtól, mely most, hogy el kellett hagynia, százszorta szebb, ezerszer ragyogóbb volt. De a távolban mintha hangot hallott volna, mely zene volt fülének, mely lépésről-lépésre közeledett. Oh drága, édes hang, i-á, i-á, i-á.

— Ez, csak ez a szentelt állat, ezt tudom, érzem, mert ez a megmentőm.

Mind közelebb jött a csacsi, a kis királynál lehajlott, ez nehezen ráült, belefogózott hosszú füleibe. A csacsi vigan czammogott tovább a kisleány sátra felé.

Nemsokára meggyógyult és első dolga volt a szamarat szentelt állatnak kihirdetni; a második, hogy a szamarat miniszterének nevezte ki, a harmadik, hogy a kis leányt királynénak vette.

Ezért olyan sok a szamar meseországban; ime a rege a Meseország napjaiból.

egymás hibái, gyarlóságai, bűnei, kárhazatai iránt vakok. De mert Bánffy Dezső ennek a törvénynek nem hódolt, mert reá befolyással volt a szellem is; mert nemcsak az arc, de a lélek nemes vonásainak tükréből is olvasott, mert oly szellemi tulajdonságokkal, oly magas felfogással, oly lelki tulajdonokkal találkozott, melyet sem a legfinomabb festék, sem a legbódítóbb parfüm, sem a legutolsó párisi divat selyembársony szövete nem pótolhat: e nőt, akit megszeretett, el is vette!

Hát ezt a rettenetes merényletet, mely demokrácia fölkeletjévé és megkoszorozott polgártársá teszi őt: a kék vér legkékebb és sűrűbb, megfeketedett része akarja megbocsátani! Tüntetni akar ellene, hogy annál inkább vállaira vegye a nép, hogy annál harsogóbban szelje át az ország területét az „éljen“! S annál nagyobb legyen az elismerés!

Igen! A tuzások oda terelik a közvéleményt: hogy Bánffy Dezső legyen legnépszerűbb embere az országnak!

— Külföldi hírek. (Az olaszok kudarcza.)

Londonból jelentik hogy Umberto király kormányja forradalomtól fél és ez okból már megkezdte a békealkudozásokat Menelik királylyal. A pétervári Novoje Vremja gyűjtést rendez a költségek fedezésére, amelyekkel a Vörös Keresztnek egy szakaszát Abessziniába Menelik királyhoz lehessen küldeni. — (Görögország, Románia és a hármasszövetség.) A görög kormány komolyan foglalkozik azzal a kérdéssel, hogy Görögország a hármasszövetséghez és Angliához csatlakozzék. Itt az a meggyőződés uralkodik, hogy Oroszország a Balkán szláv elemeire támaszkodva, a Keleten a szláv uralmát akarja megalapítani. Azt hiszik, hogy az egész török birodalomban mindenütt elterjedt görög népelem kellő alapot nyújt a hármasszövetség és Anglia számára, hogy Oroszország szlavizáló terveivel szemben sikeres akciókat kezdjenek. Románia csatlakozását a hatalmak ily csoportulásához ott biztosra veszik. Románia és Görögország közt a Balkánon való parallel eljárás iránt ott épp úgy, mint Athénben meg van a határozott hajlandóság, hogy a tartózkodó állásból kilépve, formálisan a hármasszövetséghez csatlakozzanak.

Országgyűlés.

Budapest, márczius 9.

A hétfői tárgyalások fáradt hangulatát ma jóra, élénkre fordította az az emelkedett színvonalú beszéd, a mivel Szivák Imre az igazságügyi kormányzatról elmondta a maga kritikáját. Sorra vette azokat a fontos igazságügyi kérdéseket, amelyek mindinkább az előtérbe tolnak s amelyek megoldása a jogrend lényeges feltétele. E feltételek között nem utolsók azok a hódifikációs feladatok, amelyek immár halaszthatatlanok s azok sem, amelyekkel Szivák a bírói kar színvonalozásának emelését proponálta.

Lényeges és egyuttal szintén fontos része volt Szivák beszédének utolsó passusa, mely a magyar polgárosított határvidék magánjogi viszonyainak reformálására hívta föl a figyelmet.

A higgadt, tartalmas beszéd általános helyesléssel találkozott. Azután Issekutz Győző szólott és az egész igazságügyre kiterjeszkedett, természetesen a tárgyhoz mért terjedelmes beszéddel.

Erdély Sándor igazságügyminiszter

élénk figyelemmel hallgatott felszólalásban reflektált az elhangzott beszédre. Ezekkel kapcsolatban bemutatta az igazságszolgáltatást és az igazságügyi kormányzatot olyannak, a minő az az adatok tanúsága szerint. Emlékeztetbe idézte a reformoknak a nagy sorát, mely az utóbbi időkben bíróságainkra új feladatokat rótt és a kezénél levő adatokat a bíróságok működését ez új, sokkalta súlyosabb helyzetben fölötté örvendetesnek mondta. Bíróságaink mind közelebb jutnak ahhoz az ideális színvonalhoz, a mely törekvéseink célja; ám már most is elmondhatjuk, hogy igazságszolgáltatásunk jó és gyors.

Az igazságszolgáltatás egy és más ágában természetesen van baj. Rajta lesz, hogy ezekben az ágakban is javulás következzen be. Legkivált a perrendtartás reformjával, amennyiben ezen a téren vannak a legsürgősebb teendők. A restancziák ügye örvendetes jobbra fordul s rajta lesz, hogy a hátralékok számát czélszerű intézkedésekkel a lehetőségig leapaszsa.

Általános helyesléssel találkozott a miniszter azon kijelentése is, hogy a mi magát az adminisztrációt illeti, kiváló gondot fordít a közegek szolgáltatására és tehetségeire s a hol helyénvaló, a jeles erők érvényesülésére a legnagyobb készséggel teret nyit.

A tőzsdebíróságról is nyilatkozott s utalva arra, hogy ez az intézmény kellőleg fungál, egyelőre az alapos reformtól el kell tekintenie s hagyja azt későbbi időkre.

Kodifikatorius munkálatain kívül nagy súlyt fektet a magánjogi kodifikáció előkészítésére s különösen erre is tekintettel szervezte a kodifikáló bizottságot. Közlebről a Ház elé kerülnek a szellemtelkek megváltásáról, büntető perrendtartásról és az esküdtzéki eljárásról szóló reformok; a miniszternek legalább forró óhajta, hogy ezeknek a reformoknak a Ház minél hamarabb sorát ejthesse. Hasonlóképp készül a Szivák által szóba hozott határvidéki reform is.

Az ügyvédség reformja is gondját képezi, még pedig olyan alapon, hogy a reform az igazságszolgáltatáson lehetőleg segítsen. Ellenben jelenti, hogy az újabban szükségessé vált módosítások folytán a büntető kodexre vonatkozó novelláris javaslatot visszavonja; tökéletesebb formában azonban minél hamarabb ismét a Ház elé fogja terjeszteni.

Végül a felhozott vádakról szólott s a megnyugtató feleleteket minden kérdésre megadta.

Issekutz személyes kérdésben szólott s miután rosszul fejezte ki magát, Horváth Gyula indítványára ügye a mentelmi bizottság elé kerül.

A kivesző Olympus.

Debreczen, márczius 10.

(K.) Megnehezült az idők járása hazánk vándornokai felett. Csak a napokban olvastuk Hazafi Veray Jánosról, hogy a hálátlan lantot seprűvel cserélte fel és leszállt az Olympusról egy budapesti palota házmesteri szobájába. Megrovási kalandjában meg is lezékelteti hütlenségeért Fortuna istenasszonyt és elkéserevésében, mint ő zengi mérgében és kezében seprűvel írja panaszos verseit.

Ma pedig a fehér egerek, beszédes papagályok, az ember szerencsésjét megmondó tudós kanárik és a prófétai szellemmel bíró magányos verebek királya, Szoboszló hajdúváros dalnoka, Tornyai János küldött hozzánk panaszos sorokat, melyekben fájdalmas keserűséggel írja le legutóbbi kalandját, melybe végzete a napokba sodorta, híros Kecskeméti városában.

Ki ne ismerné Tornyai Jánost Debreczenben? Az ő tudós fehér egerei be tudnak tekinteni a titkos jövőbe és az általuk kihuzott czédulák megmondják a kíváncsi emberek szerencsésjét vagy balsorsát. Férjökre féltékeny menyecskék az ő tanult állatkái nyomán bizonyosodnak meg férjük csapodárságáról s fiatal leányok itt tudják meg szuroknál világosabban, hogy messze vannak-e még a háztól azok a nyalka legények, kik bevezetik őket a házias élet paradicsomába.

Akik tehát eddig Tornyai Jánosban tisztelték prófétájukat, azok most merüljenek gyászba és sirjanak az üldözött jóvendőmondót ért csapás felett. Kecskemét méltatlanul bánt az egykori lovashajduk poétai lelkületű unokájával és hosszú öt órán keresztül rabkenyéren tartotta az ambroszia és nektár után éhező és szomjazó költőt.

Mint levelében panaszozza, be akart tekinteni a kecskeméti országos vásárra, hogy remek verseivel gyarapítsa az irodalom kedvelőinek számát. Kedvenc állatait — mint írja nem vihette magával, mivel nem akarta azokat az idő martalékául kitenni. Csakis verseket vitt tehát magával, de a rendőrség azokat lefoglalta és a tiltakozó költőt a legközelebbi vonatindulásig bezáratta. A sorsujtotta dalnok tehát az *Olympusról*, hol istenek kocczintanak a költőkkel, — lebukott *Hádeszbe*, az alvilági szellemek közzé, hol menyköveket kovácsolt a kecskeméti rendőrség fejére.

Levele végén hálásan emlékezik meg *Debreczről*, hol a költőt nem üldözik, egyben pedig a sárgaföldig lerántja az oldalas pecsenyéjéről és bieskanyító boráról híres *Kecskemét* városát nem éppen költői stílusban mondva el átkait *Körös* rivalisa felett.

A két sorsüldözött költő, mint halljuk, közös akezióba lép és egyesült erővel és egyesült poétai vénával fogják megverselni Kecskemét hálátlan és a költőkkel illelennül bánó magistratusát.

Jaj neked Kecskemét, mert nem becsülöd meg költőidet és jóvendőmondó prófétáidat!

A toasztozás művészete.

— Azoknak, akiket illet. —

Különös dolog, de tény, hogy az emberek valami megmagyarázhatatlan ösztön által sarkalva mesterségesen rontják meg a maguk vagy mások örömét. Így zavarják meg például az asztal örömeit a toasztok által.

Régóta köztudomásu, hogy a toaszt kérelhetetlen békezavaró és hangulat-zavaró valami, a mely ellen nincs orvos-ság. Mindazáltal egyre jobban befészkel magát a társadalomba s bár nagyon sok kellemetlenséget okozott, mégis mindenütt hangos és gyakran ügyetlen módon iparkodik érvényesülni.

A toasztozás művészetében kevés a virtuóz. Pedig mennyit toasztoznak a föld kerekén! A vendégeskedések korszakában volt egy idő, a mikor a pohárköszöntés még nem ekszisztált s akkoriban is legalább is olyan jól mulattak az asztalnál, mint mostanság. Ma ellenben nem képzelhetünk el egy asztalsársaságot, a melyet toasztozások ne zavarnának meg, a mint nincs egy színházi előadás kihívások nélkül, jól lehet, volt idő, midőn a színészeket nem tapsolták elő s mégis jól játszottak. Hogy mikép támadt a szokás vagy a vágy, valakit az asztal mellett hallgatni, miképen beszél: azt nem lehet megállapítani. Csak sejtethetjük. Talán a vendégek unakoztak s egy találékony házigazda arra a szerencsétlen gondolatra jutott, hogy szerződött egy szónokot, ki az unalmat toasztokkal elűzi; lehet azonban,

fősvénységéből tartatta a beszédeket, hogy vendégei azok alatt ne igyanak. Ez utóbbi feltevést a párisi Figaró híres croniqueurje Alberi Wolf keltette bennem, midőn egy alkalommal így kezdte toasztját: „Remény-lem uraim, nem bántom meg tisztelt házigazdánkat, ha felszólítom önöket: töltsék meg poharaikat.“

Nincs egyetlen művészet sem, melyben annyit dilettánskodnának, mint a toasztozásban és a szabályok ellen annyit véténének. Miveltebb fül mindig meghökken, ha hallja egy toasztozónak esőndet kérő szavát. Borzadályal lát oly embert fölemelkedni, kinek első szavai elárulják ügyefogyottságát. „Ámbár nem készültem előre“ . . . mondja szerényen, de minden szava elárulja, hogy napokon át tanulta beszédjét; emlékező-tehetsége azonban most cserbe hagyja. Megakad, ismét, belekeveredik közmondatokba, kapkod befejezés után s végre érthetetlen ostobaságokat hadar össze. A hallgatók ártatlanul vele szenvednek s csak akkor lélekeznek fel megkönnyebbülve, midőn a szerencsétlen szónok fáradságos vállalkozásának célpontjához eljutott. A hangos éljenzés és a székekről való felugrás gyakran nem más, mint az örömmel nyílvánulása, hogy a hallgató megszabadult a kínos aggodalomtól.

Valóban rejtély, hogy miért épen a beszélni nem tudók emelnek szót s miért ismétlik a vállalkozást a kiállott lámpaláz daczára? Kell bizonyos vágyakozásnak lenni abban a tudatban, hogy megint blamája magát. Másképp nem magyarázható meg, hogy a toasztozáshoz nem értő újból és újból szónokol, holott arra csak saját akarata kényszeríti s hogy ily alkalmakkor nem az egyszerű, önként jövő szavakat használja, hanem mindenféle nehéz kifejezéseket hajszol, melyek egy ügyes szónokot is zavarba hozhatnak. A toaszt-rém mindig készen áll, hogy a jelenlevő nagyanyát úgy üdvözölje, mint az égierdőt, ki a szintén jelenlevő mátkapár szívét lángra gyulasztotta, vagy hogy a szeretetreméltó unokát és fehérmű üzlettulajdonost az ipar- és kereskedelem megteremtője és fentartója gyanánt éltesse. Hangsúlyozza, hogy a menyasszony a város legirigyletebb hölgye, mert az iskolában gyakran összepaczkázta írásait s kijelenti, hogy a vőlegény kétségkívül a legpéldásabb férj és apa lesz, mert ferbli közben gorombáskodni szokott. A toaszt-rém a legnagyobb problémákat szokta beszédjében megoldani, jóllehet, hat összefüggő szót nem tud elmondani. Hogy a társaságra mikép hatnak az ily felköszöntők, mindenki érezte már. Jóízű embert a levesnél kezdi gyötreni az aggodalom, hogy majd, ha legélénkebb lesz a hangulat, megessendül valakinek a kése a poharon. Erre tartós láрма következik, mert mindenki csöndet kér s aztán belefog a szónok a már anynyiszor hallott szentimentális vagy humorisztikus ostobaságokba. A végső után általános fölugrás kocczintás végett vagy a szónokkal, vagy a felköszöntöttel s jó időbe kerül, míg a társaság ismét nyugodtan letelepedhet. A pecsenye e közben azonban nem lett melegebb.

Elismeréssel kell lenni az oly toasztozó iránt, ki szónoki képtelenségére rájövén, midőn a toaszt elől nem térhet ki, a legrövidebben iparkodik végezni. „Hölgyeim és Uraim, azt hiszem, mindnyájunk érzelmét tolmácsolom, midőn a mi házigazdánkat éltetem.“ Vagy: „Uraim, éljenek a hölgyek!“ Ezek az urak nem toasztvirtouzok ugyan, de jóltevői a társaságnak, kikkel szívesen kocczintunk.

Nem kellemes dolog a szenvedélyes, de rossz toasztozó mellett ülni. Különösen részvétreméltó az a hölgy, a ki ilyen mellé jut. Amig rájön, hogy az mire készül, kénytelen elmeháborodottnak tartani. Mert a toasztozó terhes ur, hol a só, hol a

paprikatartót bizgatja, a szája folyton némán mozog, gyakran nagyokat iszik (a bátorságkeltés okából) sóhajtozik és feszeleg a széken. Hasznát csak akkor vehetik ha megszülte fölköszöntőjét.

Minden körnek megvan a maga hivatalos toasztozója, kit megszoktak hívni, hogy valamelyik kiválóbb vendéget egy hosszabb beszédben üdvözölje. Rendszeresen ugyanazt a beszédet mondja el már szinte gépiesen, de azért virtouz hírében áll. Az illető asztaltársaság rendes vendégei számára ez unalmas dolog, a toaszt-művész azonban nem vesz tudomást erről.

Még rettenetesebb a verseket rögtönző asztali költő. Ismerek néhány példát e veszedelmes fajból, kit a pokolba kívánunk kirimeivel, de kénytelenek vagyunk mosolyogva hallgatni. Ha ezeket a verseket később elolvassuk, hajunk szála égnek állana a sok sületlenség miatt. Ezeket a pecsenye-troubadurokat a vidéki társaságok nagyon becsülik s különb költőknek tartják, mint Vajda Jánost, ki asztalnál versben sohasem toasztozott. Mihelyt megjelenik, türelmetlenül várják, hogy mikor nyergeli meg pegazusát s kellemes moraj támad, ha fölállván, megszólal: — „Ezt hallgassa csak!“ figyelmeztetik az idegent s míg a „költő“ ur leremeli a csillagos eget is, az egész társaság lélegzetfojtva hallgat, végül dörgő éljenekbe tör ki, annak jeléül, hogy tudja: mily kolosszális nehéz dolog rimeket rázni ki a szalonkából vagy frakk újból.

A toasztozás bűnében sok házigazda is vétke. Ha ő maga okosan és szerényen hallgat, a különben szenvedélyes toasztozók sem üritik ki lelki tartalmukat. De van sok oly ház, melyben a toasztozás kiírthatatlan. Itt a gazda maga viszi a szót s mindig akad támogatója, ki öblös hangon harsogja X. vagy Y. ur fülébe! „Hát ön nem beszél?“ — „Ne keresse magát oly sokáig.“ A szerencsétlen megtámadott még nyakon sem ütheti jóakaró buzditóját, hanem az általános „halljuk“ kiáltásokra kénytelen legjobbat falatját a tényéron hagyni s éltetni a háziasszonyt vagy háziurat.

Az igazi toasztozó röviden szokott beszélni; humort vegyít a komoly mondani-valójához is s pointtel zárja be beszédét. Ha már többen szólottak előtte, nem lopja az időt. Sokszor láthatunk bankettek végén egyes urakat, kik állva gesztikulálnak és mondanak valamit, de senki sem figyel rájuk. Szomszédjai megszánják és „brávo“-t kiáltanak, mire a többiek is éljeneznek, anélkül, hogy egy árva szót is értettek volna beszédéből.

Németország egyes városaiban már alakultak „nem toasztozó egyletek.“ A példát nálunk is bátran lehetne követni. Mielőtt azonban belépnénk egy ilyen egyletbe, engedjék meg, hogy éltessem a hölgyeket. Mert a hölgyek, hála Istennek, nem szoktak toasztozni.

(b. a.)

Irodalom — művészet.

* A Potófi-társaság vasárnap délelőtti ülése egy ünnepélyes jelenettel kezdődött. Bartók elnök üdvözölte a társaság három tiszt. tagját, Jókait, Degrét és Pálffy, a kiknek nevében Degré mondott köszönetet. Első felolvasó Degré Alajos volt, aki a Tizek társaságáról olvasott fel elég érdekes dolgokat. Endrődi Sándor versben üdvözölte. Torkos László egy pár lírai versét olvasta fel, melyek közül a Versfaragás című kivált. Pap Zoltán Szeptember címmel egy hangulatos lírai elbeszélését olvasta fel. Végül Margitai felolvasott egy Lauka-elbeszélést. A felolvasó ülést zárt választmányi ülés követte.

Hajduvármegye a mult hóban.

— A közigazgatási bizottság ülése. —

Hajduvármegye közigazgatási bizottsága tegnap délelőtt 9 órakor tartotta havi rendes ülését gróf *Dégenfeld* József főispán elnöklete alatt a vármegye ház nagytermében.

A szakelőadók február hónapról szóló jelentéseiből közöljük a következőket:

Az alispáni jelentés

szerint a közbiztonsági viszonyok a mult hóban kedvezők voltak, a mennyiben kisebb jelentőségű lopásokon kívül figyelemreméltóbban sehol sem zavartattak meg. A hasznos házi állatok egészségi viszonyát illetőleg: sertésvészes esetek a régebben zár alatt lévő H.-Nánás és H.-Szoboszló városokban, valamint Sámson községekben kisebb mértékben még most is fordul elő, újabban pedig Nádudvaron Forrai Henrik tanyáján, H.-Böszörményben pedig egy udvarban állapított meg. H.-Hadházon a zárt február hó 7-én beszüntették. A fertőzött községek, illetve határaik zár alatt vannak. Rühkór P.-Ladányban három, Hadházon hat állaton fordult elő.

A száj- és körömfájás a B.-Ujváros határához tartozó *András-háza* pusztán járványosan lápett fel. Nádudvaron megszűnt febr. 13-án veszettség Földesen 1, Böszörményben 1, Szoboszlón 3 esetben fordult elő; az állatokat kiirtották, a megmaradt egyének a budapesti Pasteur-féle intézetbe szállították.

A kir. tanfelügyelő

február hóban a debreczeni tanintézetek látogatásával volt elfoglalva, egyéb munkája a megye területére vonatkozó évi jelentés adatainak összeállítása, illetve gyűjtése volt. A h.-szoboszlói iskolaszék nem tett lépéseket a nyári menedékházi tanfolyam szervezésére. Ha e késedelem a tanfolyam mellőzését célozná, a tanfelügyelő kötelességének fogja tartani, hogy felterjesztést tegyen az arra engedélyezett államegélynek másutt felhasználása iránt.

A pénzügyi igazgató jelentéséből

kitűnik, hogy február hóban egyenes adóban befizettetett 107.389 frt 00 $\frac{1}{2}$ kr. a mult évi e havi befizetésnél kevesebb 1032 frt 44 $\frac{1}{2}$ krral. Bélyegjövődékben befolyt a város által eszközölt fogyasztást is beértve 19311 frt 53 kr. Dohányjövődékben, Debreczen várost is beleértve 41701 frt 96 kr. a mult évinél több 4838 frt 24 krt fogyasztási és italadóban befizettetett 21302 frt 78 kr, a mult évinél több 8022 frt 29 krral.

Közegészségügy.

A t. főorvos a vármegye mult havi ember-egészségi állapotáról, a január hónapihoz viszonyítva is kedvezőnek jelenti. Az uralkodó kórjelleg lobos, a légzőszervekre vonatkozó heveny kórok között kiváló helyet foglal a tüdőlob, az idülték között a gümőkór bélhurut és öregségi kimerülés a leggyakoribb halál okául szerepeltek. Előfordultak ronesoló toroklob 29, vörheny 129, hasi hagymáz P.-Ladányban és Földesen szörványosan. Rendkívüli halálokok: önkasztás 5 ízben, Böszörményben 1 önlövés, P.-Ladányban 1 rablógylkosság által. Született februárban a megye területén 504 egyén, közöttük halva 17, meghalt 364; szaporulat 123. Losonezy Almos főorvos ezenkívül a közigazgatási bizottság mult havi üléséből kapott meghagyásból részletes jelentést tesz a fertőző kórok terjedésének megakadályozását célzó fertőtlenítés miként foganasításáról, e tekintetben H.-Böszörményben, H.-Dorogon, B.-Ujvároson, Csegén és M.-Péresen hiányos hézagos, sőt Böszörményben meg-

döbentően hanyag végrehajtást konstatalt. Dicséretes kivétel H.-Nánás, ahol állandó fertőtlenítő állomás van rendszeresítve. Egyben a következő javaslatot terjeszté be, mely elfogadtatott. Feltétlenül szükséges, hogy a fertőtlenítés és így a gőzfertőtlenítő alkalmazására nézve az I. foku egészségügyi hatóságok és ezek utján a községek előljárásgaiszigoruan utasítsanak, hogy a városi és községi orvosok a fertőtlenítés ellenőrzésének teljesítésére, az idevonatkozó miniszteri rendelet értelmében köteleztessenek, hogy minden város és község egy kizárólag ezen célú szolgáló egyént vegyen alkalmazásba, mely mellé a rendezett tanácsú városok egy cselédet, járványok esetén pedig a szükséghez képest több segítséget is adjanak, hogy minden város és község a gépszállításokhoz szükséges igavonó állatokat ne késedelmezve, hanem a fertőtlenítés szükséges idejében állítson elő és intézkedjék arról is, hogy sáros időben, midőn a fertőtlenítő gép saját kerekein nehezen szállítható, nagyobb kerekkel vagy szekeren továbbbittassék. — E rendelet minden hajdumegyei városnak és községnek megküldetik.

Táviratok.

— A *Debreczeni Ellenőr* saját tudósítójától. —

A t. Házból.

Budapest, márczius 10. A képviselőházban *Visontai* Soma 12 óráig beszélt, az igazságügyi költségvetést kritizálva. Erdélyi minisztert megtámadta, hogy tönkreteszi a bírói függetlenséget, rontja az adminisztrációt. Végre a börtönbizottsággal elégedetlenkedett, amelynek reformálását kívánja s erre nézve javaslatot tesz. *Mandel* Pál mérsékelt hangon és sokkal több hatással beszélt. Az ellenzéki kritikánál kimutatta, hogy az ellenzéket elfogultság vezeti, mikor Erdélyit abírói függetlenség miatt támadja. *Erdélyi* miniszter kijelenté, hogy nem igaz, mintha ő a kuriának a holtkéz birtokszerezését illetőleg hozott döntvénye megváltoztatását ígérte volna. Egyébként örvend, ha nincs Olay Lajosnak kedvére az ő működése. Ha kedvére volna, pillanatig sem maradna állásában. Ekkor *Polónyi* Géza kezdett beszélni, mire az ülésterem kiürült.

A herendi porcellángyár.

Budapest, márczius 10. A herendi világhírű porcellángyár bukásáról szállongó hírek tulzottak. Csupán az üzemet szorították meg. A gyár eladására vagy bérbeadására nézve tárgyalások folynak.

A Ház elnöke jobban van.

Budapest, márcz. 10. Szilágyi Dezső, a képviselőház elnöke két nap óta influenzában betegen fekszik, — de már anynyira jobban van, hogy holnap elfoglalhatja elnöki székét.

Törvénytörvények.

* **Váltóhamisító.** *Jablonkai* János debreczeni lakos szabó-segéd a mult év nyárutóján ravasz dologra határozta el magát. Hallotta, hogy könnyű szerrel sok pénzhez lehet jutni, nem kell hozzá egyéb, minthogy írni tudjon az ember, meg egy darab papiros, a mit úgy hívnak hogy, váltó. Kerített is egy ilyent s a mint tudott bánni a tüvel, ollóval, úgy

tudott a pennával is. Olyan két nevet kanyarított a magáé mellé a váltóra, hogy nincs az az irásszakértő, a melyik hamarosan felfedezze a nevek írásában a vonások hasonlóságát. Először 50 frtra hamisított s mikor azt sikerült leszámíttatnia, néhány nap mulva egy másik pénzintézetnél már egy 100 frtos váltóval próbált szerencsét. Nemsokára rájöttek azonban a hunczutságra s *Jablonkai* kézrekerült. Tegnap tartották ügyében a debr. kir. törvényszék előtt a végtárgyalást, melynek befejeztével két évi fegyház szakadt a nyakába. Mialatt őrei között kifele ballagott az ítélet kihirdetése után, busan suttagá: *minek is tanítottak meg írni, elég lett volna az olvasás.*

NAPI HIREK.

— **Bankett Blaha Lujza tiszteletére.** A debreczeni közönség a nemzet csalóányát Blaha Lujzát tegnap este az Angol Királynő szálloda fehér asztalai mellett azon a banketten ünnepelte, amelyet tiszteletére a helybeli írók, hírlapírók- és művészek köre rendezett. A szépen feldíszített terem főhelyén foglalt helyet Blaha Lujza, a kör kedves vendége s mellette dr. *Bartha* Béla jogtanár, a kör elnöke ült. — A helybeli írók, ujságírók és színészek csaknem teljes számmal megjelentek; szép számmal voltak képviselve más elemei is társadalmi életünknek. Részt vett a jól sikerült banketten *Vértesi* Arnold, a Debreczenben időző kiváló író. — A második fogásnál dr. *Bartha* Béla felemelkedett és a szívek fölött uralkodó Blaha Lujzát köszöntötte fel. Utánna dr. *Nagy* Zsigmond a debreczeni hölgyeket, ifj. *Gily* Ede Blaha Lujza bájos leányát *Sárikát*, *Tiszai* Dezső szinigazgató a debreczeni sajtót, dr. *Kérészy* Zoltán jogtanár a színésznőket, dr. *Nagy* Zsigmond *Vértesi* Arnoldot, *Than* Gyula szintén Blaha Lujzát éltették. — Viharos tetszésben részesült dr. *Benedek* János ügyvéd, lapunk munkatársának Blaha Lujzáról írott hangulatos verse, amelyet a banketten taps és éljenzés között olvasott fel. — Érdekes epizódok fordultak elő a vidám, emelkedett hangulatu banketten. Mikor *Tiszay* Dezső fölemlítette, hogy Blaha Lujza Debreczenben házat fog venni, amelynél nem lesz különb fecskéfészek, dr. *Benedek* János író társunk szolgálatkészsége rögtön kész volt az ígérettel, hogy ő a szerződés megírására díjtalanul vállalkozik. Az illusztris vendég pedig roppant lelkesedés között jegyezte meg: — Szaván fogjuk!

A jó kedv akkor emelkedett igazán tetőfokra, mikor *Nagy* Zsigmond *Zsoldos* *Sárika* kisasszonnyal, *Tiszai* Dezső pedig Blaha Lujzával esárdást kezdett táncolni. A tánc folyt aztán tovább, a mulatság belenyult a késő éjfelbe.

— **Bőjti istentisztelet.** Az ágost. hitv. ev. templomban szerdán d. u. 3 órakor bőjti istentisztelet tartatik.

— **Uj ügyvéd.** A debreczeni ügyvédi kamara választmánya közhírré teszi, hogy *Fekete* Sándort, Hajduvármegye volt főjegyzőjét, az ügyvédek névjegyzékébe Hajdu-Szoboszló székhellyel folytatólagosan felvette.

— **Hivatalvizsgálat.** Gróf *Dégenfeld* József főispán ma délelőtt titkárja, dr. *Medve* Zoltán, kíséretében hivatalvizsgálatot tartott a b.-ujvárosi járás főszolgabíróségánál, a hol minden tekintetben a legjobb rendet találta.

— **Hangverseny-műsor változás.** A Gordon Károly énekművész által f. hó 13-án este a zenede nagytermében tartandó hangverseny programjának 12. száma, *Mendelssohn „Trió”-ja*, melyben *Berger Margit* kisasszony és dr. *Forrai András* ur működtet volna közre — mint sajnálattal értesülünk — közbejött akadályok miatt elmarad.

— **A sorozás B.-Ujvároson.** B.-Ujvároson márczius másodikától hetedikéig válogatták Dalmy László megyei bizottsági tag elnöklété alatt a legények javát. Megjelent a sorozásra I. korosztálybeli 100, II. korosztálybeli 74, III. korosztálybeli 42, összesen 216 legény. Ezek közül bevált katonának az I. korosztályból 39, a II. korosztályból 9, a III. korosztályból 19, összesen: 67 ifju, vagyis 30%, a besorozott legényekből 60 minden fogyatkozás nélkül való volt. Felülvizsgálatra küldtek hét hadkötelest. Az eredmény olyan örömdetes szép, hogy ritkítja párját.

— **A nagy távolságu lövőtér.** A Pallagon lévő harezásati lövőtér használatára kötött bérszerződés a múlt év végével lejárt. Miután ez a terület a Mannlicher puska hordképességének nem felel meg, vagy a lövőtér meghosszabbításáról, ami igen nehéz feladat, vagy más lövőtér kijelöléséről kell gondoskodni, ami csöppel sem könnyebb. A város más alkalmasabb hely felett nem rendelkezvén, a Hortobágyot hozta javaslatba, de a katonaság ettől a területtől messze fekvése miatt sokáig idegenkedett. Ugy látzik, hogy utóvégre is megbarátkozik véle. Szombaton puhatolózó helyszíni szemlelesza Hortobágyon ebben az ügyben. Hétfőn pedig nagy vegyes ülés tárgyal, amelyen képviselve lesz a honvédelmi miniszter Tamásovich Gyula százados, az I. honvéd-kerület *Pókay* altábornagy kerületi parancsnok által, — továbbá a debreczeni honvéd-parancsnokság, a temesvári VII. hadtest parancsnokság, a 3. honvéd- és a 39. közös-gyalog ezred.

— **Jóváhagyott jutalmazás.** A belügyminiszter ma érkezett leiratában jóvá hagyta a városi közgyűlés azon határozatát, a melylyel Kovács Sándorné asszonynak, néhai Kovács Sándor t. főügyész özvegyének 5000 frt jutalmat szavazott meg.

— **A tankerületi főigazgatóság új helyisége.** A debreczeni tankerületi kir. főigazgatóság irodáját a nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi nm. miniszterium f. évi márczius hó 6-án 12529. sz. a. magas rendelete folytán a helybeli kegyesrendi társházba költöztette át és a II. emeleten helyezte el. Hivatalos órák délelőtt 9—12, délután 2—5-ig tartanak.

— **A Vágó-féle diszmenet.** Egy könyvomatost lapudósító nyomán ma valamennyi újság megírta, hogy a Vágó-féle történelmi diszmenet financiaiális okokból végleg elmarad. Ez a hír általános szenzációt keltett, miután ha hivatalosan nem is, de félhivatalosan már szinte hozzátartozott a millenáris ünnepségekhez ez a genialisan megkoncipiált diszfelvonulás, mely iránt nemesak Magyarországon, hanem Európáig is rendkívül nagy volt az érdeklődés. Azonban a szép eszmét Vágó Pál és munkatársai nem ejtették el végképen. A töke szűkkeblésége mellett is biznak a nemzet lelkesedésében, hogy a fényes terv ha nem is a millennium esztendejében, de előbb-utóbb meg fog valósulni. A genialis tervező a „Fővárosi Lapok”-ban erre vonatkozólag a következőket írja:

„Mikor az ország minden vidékének szokatlan érdeklődése kísérte figyelemmel a történelmi menet sorsát s mikor a határokon kívül Bécs, Anglia és Amerika hírlapjai a történelmi menetet, mint a magyar ezredéves ünnep kimagasló programját említik, ez

eszmét elejtenünk többé nem szabad, nemzetünk multja iránti mulasztás volna, mulasztás a kegyelettel s köteles nemzeti törekvésekkel szemben. Annak a néhány hónapnak története, míg a menet készült, a felhívásunkra érkezett lelkes válaszok, vidéki városok és egyetek sorakozása, különösen a bájos nem lelkes támogatása, várakozásunkon felül győztek meg arról bennünket, hogy egy ilyen Magyarországon eddigé egészen ismeretlen ünnepet itt fényes sikerrel lehet megvalósítani. Sem én, sem művészkollégáim, legkevésbé a magyar társadalom azon jelentékeny tagjai, kik a menet érdekében bizottsággá alakultak, nem akarjuk a fonalat el ejteni. Sőt mindnyájan teljes lélekkel azon munkálkodunk, hogy a millenáris év látványait s tapasztalatait a menet színvonala emelésére s a legközelebb kinálkozó kedvezőbb alkalmat annak fényes megvalósítására használjuk.”

— **Márczius 15. a vidéken.** Ér-Körtvélyes hazafias lakossága, mint mindig, ugy ezuttal is szépen és lelkesedéssel ünnepli meg a szabadság hajnalhasadásának évforduló napját, márczius 15-ét. A lakosság zászlóval és zeneszóval vonul fel a kisdédóvoda helyiségébe, ahol *Patakgy Sándor* ev. ref. lelkész és *Szalmáry László* ev. ref. leánytanító fogják méltatni e nagy nap jelentőségét. Este táncmulatság rendezti be a hazafias ünnepélyt.

— **Katonai gyakorlótér.** A katonai gyakorlótér kijelölése tárgyában ma d. e. helyszíni szemle volt a m. kir. mentelep körül. A vegyes bizottság megállapodásra jutott s ennek eredményét jóváhagyás végett a városi tanácshoz terjeszti.

— **A hajdumegyei bandérium diszlobogójára** a kibocsátott gyűjtőívek közül a *Cseh* Béláné urnóé, ma érkezett vissza H.-Böszörményből Veszprémy Zoltán megyei főjegyzőhöz. Az iven az urnó gyűjtésének igen szép eredménye, 200 korona van jegyezve.

— **Furcsa felség-kérvény.** Habzsuda György debreczeni lakos, de máskülönb Nyíregyházán házbirtokos, egyikét irta a legmulatságosabb felség-folyamodványoknak, a melyekkel némely alattvalók szokták szórakoztatni a kabinet irodát. A derék Habzsuda György az ő erős jobbágyi hűsége jeléül egy kis gyermeket ajánlt fel uralkodójának s a kis Habzsuda arczképét tájékoztatás végett előre felküldötte a királynak, sőt az országgyűlést és a pápát sem mulasztotta el értesíteni az ajándék mivoltáról. — Történt azonban, hogy a királynak szánt gyermek nehéz betegségbe esett, a mi szégyenpirral öntötte el az öreg Habzsudának arczát. — Szegény, nyomorult ember lévén, nem telik orvosra, patikára, kénytelen csikós és számár-májeseppel vegyített álkörmössel erősíteni a beteg ajándék-gyermek szívet. — Ezer forint kölcsönt kér tehát a királytól tiz esztendőre, azonban a kabinet-iroda minden megjegyzés nélkül visszaküldötte a folyamodványt, mely szörül-szóra így hangzik:

T. Királyi Törvényszék.

Én alulírot már többször alkalmatlankottam soraimmal hol ő Felségünk a királyunknál, hol a 13-ik Leo Pápnál és sokszor, hol egyik hol másik főuraknál, Budapesten lévő országházunkban, de az értetlen leveleimre mai napig még egy szó választ nem érdemeltem, jó lehet, hogy csak himezés és habozás volt az irásom, mert a néma gyermeknek is az édes apja sem tudja hogy mi baja.

Tekintetes Királyi Törvényszék nehezen esik magamat vád alá ejteni, de ha maga a törvényszék ugy kívánja, ugy akor kéntelen leszek előállani, egy kis gyermeket ajánltam

ő Felségének az az a magyar koronás királyunknak a kis gyermek arczképét már fel is küldtem Bécsbe a királyhoz és Rómába a 13-ik Leo Pápnak s egyet Budapesre az országházba küldtem. Így tehát nem tudom, hogy miféle himezést és habozást tettem, mikor az egész dolog maga magát leírja és ábrázolja. A szégyen pir fut végig az arczomon most, midőn panaszkodásra nyílt fel az ajkam, mire nem voltam elkészülve, a kis gyermek nehéz beteg lett és az orvoslását nem teljesíthetem mivel magam is nagyon gyenge vagyok, a munka utáni keresettől csak majd nem egészen elestem így költségem nincs hogy orvost hívassak, csak ami a multkori orvoságából megmarad azzal gyógyítom egy fél üveg *méreg* és még magam hozok neki csikós és számár máj csepel vegyített álkörmöst szive erősítésére, mivel a belső érzelmeim ő felségének ohajtja *felnevelni* és átadni a gyermeket. A kis gyermek véget és az magam gyengeségem véget vagyok kéntelen felkérni a Tekintetes Királyi törvényt, felkérni, hogy az Isten és az ember törvénye első és utolsó paragrafus értelmében sziveskogyenek orvosokat saját kérelmemre *küldeni* és ha lehet a kis gyermeket, megmenteni a haláltól. Ő Felségét pedig a királyt ara kérem hogyha kegyeskedne 1000 forintot 10 évi visszafizetés melet szavamra az ország pénzéből megszavaztatni és 10 évig *szabad ipar* kivetés nélkül engedélyeztetni.”

— **A közkórház statisztikája.** Debreczen városi közkórháza mult évi beteg forgalmáról, műtéteinek eredményéről és pénzügyi állapotáról a következő hivatalos adatokat bocsátották rendelkezésünkre: A közkórházban a lefolyt 1895-ik évben ápolatott 1186 fi és 1172 nő összesen: 2358 beteg, 74037 ápolási nappal. És pedig a belgyógyászati osztályon: 803 beteg 20406 ápolási nappal; a sebészetben: 515 beteg 14191 ápolási nappal; az elmeorvosoztatlyon: 89 beteg 4358 ápolási nappal; a műgyógyászatban: 233 beteg 8715 ápolási nappal; a szemészetben: 144 beteg 5191 ápolási nappal. Felöltött beteg volt 2167 egyén 69829 ápolási nappal; gyermek volt 140 egyén 2800 ápolási nappal; kereskedő segéd volt 31 egyén 668 ápolási nappal; külön beteg volt 17 egyén 597 ápolási nappal; főiskolai tanuló volt 3 144 ápolási nappal. Összesen 2,358 egyén 74,038 ápolási nappal. Egy betegre esett 31 ápolási nap. Meghalt ezen évben: 178 beteg, vagyis az összlétszám 7,55%-a. A sebészeti osztályban: 195 férfi és 85 nő beteg, együtt: 280 egyéneken végeztek műtétet, ezek közül meghalt 11 vagyis 3,92%. Nőgyógyászatban: 93 nőn, ezek közül meghalt 4 vagyis 3%. Bőr és bujakóros osztályon: 32 férfin és 7 nőn együtt 39 egyéneken. Ez osztályban operáció következtében senki nem halt meg. A kórházi bizottság háromszor ülésezett, a pénztár, anyagok, leltári czikkek négy ízben lettek megvizsgálva; rendben találtattak. A kórház pénzügyi helyzete ezen évben már annyira javult, hogy az évi tiszta többlet kevés híjján 6000 frt; a hátralékok is befolytak annyira, hogy az év végével a folyó kiadások fedezésén kívül a másik évre 5,850 frt jött át, a mi szemben azzal, hogy a régi kórház rendszeren defecitelt zárt, meglepő és örömdetes körülmény.

— **Az öreg honvédek gyámolítása.** A nagyérdemű és hazafias debreczeni közönség áldozatkészségének tulajdonítható, hogy a debreczeni 48/49-es honvédegylet a 13 egyenruhás honvédet a kellő egyenruházattal elláthatta, minélfogva a nagyérdemű közönséget ez évben is szives adakozásra felhívja és e czélból az aláírási ivatek azon kérelemmel bocsátja ki, hogy ezen hazafias ezélhoz bármilyen összeggel hozzájárulni sziveskedjék. Az elnökség.

— **Dr. Kiss Károly felfedezése.** A kir. József-műegyetem üvegtechnikai laboratóriumában hetek óta lázas tevékenység uralkodik a Röntgen-féle kísérleteknek a tudomány és gyakorlat szempontjából való értékesítése végett. Dr. Kiss Károly, aki debreczeni származású s a laboratórium igazgatója, érdekes javításokat tesz a Röntgen-féle fotografálás terén s ma már olyanféle fotografákat is készít, melyek félperces felvétel mellett tökéletesen éles képet adnak. A napokban több tanár jelenlétében bemutatta Crokes-féle csöveit, melyek a legjobbnak bizonyultak. E lámpával két méter terjedelmű tárgyat is lehet egyszerre fotografálni. E lámpák domboru elektróddal vannak ellátva, másik elektródjuk levegőben lóg. — Kiss most 2000 esztendősi mumiákat fotografál, melyeket a nemzeti múzeum igazgatója szívesen bocsájtotta rendelkezésre. Kiss reméli, hogy a sok száz méteres pólyába göngyölt mumia esontjait néhány perc alatt láthatóvá teheti. Kémiai szempontból is érdekes felfedezést tett s erről a kémikusok szombatán tartott összejövetelén számolt be. Találmánya egy új módszer megállapításával foglalkozik, melylyel a Röntgen-sugarak hatása folytán a fémeket egymástól el lehet különíteni.

— **A hadházi régi templom lebontása.** Történelmi nevezetességű ev. ref. templom bontását kezdték meg e napokban Hajdu-Hadházon. E templom egyike volt Magyarország legrégibb templomainak. Hogy alapfalát mikor rakhatták le, arról semmi pozitív adat fenn nem maradt, de részint a romjaiban is hatalmasan nyilvánuló gótrendszer, részint az a körülmény, hogy az idők folyamán két ízben is bővítették hozzáépítések által — arra enged következtetni, hogy az még az Árpád-korabeli királyok idejében épülhetett. A templom a hozzáépítések folytán három szakaszból állott. Legifjabb volt e három szakasz közül a déli, melyet 1777-ben, sokkal régebbi az északi, melyet jóval előbb — valószínűleg 1606-ban, vagy 1646-ban — toldottak az eredeti templomhoz, mely a három szakasz közepét foglalja el. Az egész templom várszerűen jókora magas és terjedelmes, természetesen dombon áll s még az újabb időkig (1872-ig) is erős kőfallal volt körülvéve, a melyen köröskörül lőrészek is voltak. Ez ősi templom helyett azonban Hajdu-Hadház jó magyar népének 1872-ben új templomot kellett építenie, mert azt többé kibővíteni nem lehetett s az az időközben 8000 lélekre szaporodó lakosok számarányához képest a régebbi bővítések dacára nagyon kiesiny volt. Az 1782. évtől kezdve aztán ott maradt az „ócska templom“ tető nélkül, esonka tornyával együtt romokban mostanig. Most lebontják s anyagából helyére egy diszes központi iskolát építenek.

— **Milyen színű legyen a magyar ruha?** A magyar ruhaviselet eszméjére vonatkozólag Thaly Kálmán országgyűlési képviselő érdekes javaslatot tesz. Ha már magyarban kívánunk járni, ne csináltassunk fekete, hanem sötétkék atillát (dölmányt) és nadrágot, tekintve a következő okokra: 1. A fekete szín csakis a jelen században lett szalonviseletté; őseink csak gyászban hordták fekete ruhát, különben mindig színeset. A keleti jellegű magyar viselet nem tűri a komor, rideg fekete színt. 2. Magyar népünk is általában országiszerte ma is kékszíni posztóruhát visel, nem feketét. 3. A sötétkék szín éppen olyan komoly és diszes, szalonias is, mint a fekete s a mellett — ha indigóval van festve — tartósabb, a nap nem szívja úgy ki. 4. Együttal a magyar szövőipart is támogatni fogják ez által, mert míg a fekete posztó általában a morva és csehországi gyárak (sokszor silány!) terméke, addig az állami szigorú ellenőrzés alatt álló pozsonyi magy. kir. honvédségi posztó-

gyár tiszta indigóval festett, igen szép fényű szolid és tartós (szinte elnyűhetetlen) honvédtiszti sötétkék atilla- és blouseposztókat készít nem drágább áron a hasonló minőségű fekete kelméknél.

— **A képviselők megrendszabályozása.** A parlament tárgyalásai az utolsó években oly mederben és oly szellemben folytak, hogy az országot jövőre nézve méltán aggodalommal töltik el. Az országgyűlés nagy pártok szenvedélyes, mondhatni ekkeseredett hangulatban állanak szemben egymással. A figyelmes szemlélő előtt a küzdelmeknek személyes oldala élesedik ki mindig növekedő erősbűdőkörvonalakban, miközben töméntelen idő fecséreltetik el hasztalanul. Ezeknek a következménye aztán nem lehet egyéb, minthogy a legfontosabb törvényjavaslatoknak egész sora, halmaza hever elintézetlenül a képviselőházi asztalon. Ezen állapotoknak a megszüntetése végett a képviselőházhoz egy feliratot terjesztett Sopron város közönsége. Egyidejűleg átiratban felszólították a városokat és megyéket, így Debreczent és Hajdumegyét is, e feliratokat hasontárgyu felirattal pártolni sziveskedjenek. Kéri a törvényhatóságokat, hogy irjanak fel, miszerint a szólásszabadság föltétlenül biztosítandó, de az azzal akár szenvedélyességéből, akár önzésből vagy hiúságból való visszaélés épen a szabadság érdekében megakadályozandó. S vele együtt kéri a képviselőházat, hogy a szólásszabadság elfajulásának megakadályozására a házszabályokban megfelelő hatályos intézkedéseket mielőbb tegye meg.

— **Tébolyda Nagy-Kállóban.** Irtunk már néhányszor arról, hogy a nagy-kállói régi megyeházát tébolydává alakítják át oly formán, hogy benne háromszáz betegnek legyen helye. Az átalakítási munkálatok már régebben megkezdődtek s egy részüket a közelmúltban, különösen Niedermann, tanár sürgetésére, be is fejezték. Niedermann, kinek a megyeháznak tébolydává való átváltoztatása körül nagy érdemei vannak, azért sürgette a munkálatok egy részének befejezését, mivel a budapesti tébolydák zsufolyva voltak betegekkel. Az épület egy részének átalakítása és berendezése megtörténvén, a Lipótmezőről két csoportban 40-40 beteget szállítottak el az új tébolydába, amelyben, míg az egész épület átalakítása meg nem történik, 130 betegnek lesz helye. Az angyalföldi tébolydából 25 beteget szállítottak oda, míg a többi helyet a szabolesmegyei betegek számára tartják fenn. A Lipótmezői betegek 16 ápoló kíséretében utaztak el s minden baj nélkül, a legnagyobb rendben érkeztek meg Nagy-Kállóba. Az új tébolyda igazgatója Grünfeld Károly dr. lesz, ki a Lipótmezőn másod orvos volt. Grünfeld dr. már el is utazott Nagy-Kállóba.

— **Felülfizetések.** A „Jogász- és tisztviselői kör“ által f. évi február 15-ikén rendezett táncestély alkalmával a következő felülfizetések és adományok folytak be. a) Felülfizetések: Puky Gyuláné 40 frt, Légszeszgyár 14 frt, Dobiecky Sándor 6 frt, báró Josineczky Miklósné, Steinfeld Antal 5-5 frt, Hegyi Mihályné, Krakovicz Ivánné, Szikszay Lajos 3-3 frt, Lengyel Imre, Márk Endre 2-2 frt, dr. Magos György, Lestyán Adorján, N. N., N. N., 1-1 frt. b) Adományok: Poka Kazsmér 6 frt, Babó Miklós, Igyártó Sándor, Géresi Kálmán, Fráter Barna 2-2 frt, Dr. Buday József, Szabó Antal 1-1 frt. Összesen 103 frt. A fentebb adományokért a kör nevében hálás köszönetet mond a rendezőbizottság.

— **Kóbor cigányok telepe.** Boczkó Sámuel főkapitány legközelebb egy beadványt intézett a tanácshoz, melyben a városunkban illetőséggel bíró, de kóbor

életmódot folytató cigányok állandó lakhelyeül a régi téglavetőben levő elhagyott kunyhókat javasolja kijelölni. Ezen életrevaló intézkedésével a főkapitány azt reméli, hogy az egy helyen összpontosult cigányokat sikeresebben szemmel lehet tartani és rendes munkásságra szoktatni. A tanács a főkapitányi javaslat értelmében határozott. Örömmel üdvözljük az új intézkedést, mely az igen sokszor veszedelmes nomád népet állandó lakóhelyre és munkásságra szorítja.

x **A főposta** tőzsomszédságában levő (most Steiner Gyula által elfoglalt) üzlet-helyiség és tartozékai 1896. augusztus 1-től bérbeadó. Értekezhetni Lőfkovits Arthu ékszerésznél.

Néprajzi gyűjtemény az Óshazából.

— A kiállítási sajtóiroda értesítése. —

A kiállítási falu templomában lesz kiállítva az a gazdag és nagybecsű gyűjtemény, melyet gróf Zichy Jenő hozott haza két óriási expedíciójáról. A tárgyak, melyek már megérkeztek, a gróf lakásának több szobáját megtöltik.

A legközelebbi napokban, részben vasuton, részben hajón, még vagy tizenhét ládában érkeznek meg új meg új tárgyak. Első sorban feltűnik a gyűjteményből a Kaukázus leghíresebb hősének, Samylnak az arczképe. Az arczkép mellett ott lesz a kard, melyet Samyl, a hosszú küzdelem befejeztekor átadott Barjatinsky herczegnek.

A tárgyak között, melyeket gróf Zichy Jenő hozott magával, ott van a mongol yuchta (nemes sátor) a gyönyörűen himzett sakhsi palatri Bokharából, a modellekben bemutatott cserkesz és karaesai ház, a karaesai temetkezési hely, belkari torony, georgiai és gruz lakások, avar és hun kunyhók. A régiségek gyűjteménye közel háromezer tárgyat foglal magában, amik sok tekintetben hasonlítanak részben a hunhalmokból kiasott tárgyakhoz, részben pedig a mai napig is divó magyar viseletek és ékszerek egyes részleteihez.

Vannak itt avar leletek, amulettek, csattok, függők, struczmadarat feltűntető ékszerek, makedon tárgyak, primitív kő és bronz-edények, mázocythiai téglák, buzogányok, hun balták, görbe kardok, sajtyszerű alaku kezdetleges hangszerek stb., melyek sok vonást mutatnak nemzeti múzeumban őrzött ahalve praehistorikus és ókori leletekkel. A gyűjtemény 24 teljes hadi fegyverzetet, (pánczéling, nyeregszerszám stb. foglal magában.)

Érdekesekek a szőnyegek és himzések, melyeknek formái, rajzai és színei sok tekintetben emlékeztetnek a magyar háziipar textil készítményeire. A gazdag gyűjteményt illusztrálni fogja mintegy 60 vázlat, 5 nagy olajfestmény (Zankovskij ottani festőtől) és vagy 300 fénykép, melyek feltűntetik az Odessától Samarkandig terjedő utvonal legszébb tájait, a száz meg száz középkori néptörzs tipikus alakjait és részleteit, a városok kiváló építményeit, unikum-emléktárgyait, népesportjait stb.

Vezérkaritérképek is lesznek kifüggesztve, amelyekben be van rajzolva az expedíció egész útja. A gyűjtemény, melyről a gróf tüzetes magyarzó katalógust szerkeszt magyar és francia nyelven, az ezredéves kiállítás berekesztése után a Nemzeti Múzeumba kerül, melyet a Zichy-ek már eddig is annyi értékes adománnyal gyarapítottak.

Felülfizetések.

A debreczeni vendéglősök, kávéosok és pinczerek által f. hó 3-án rendezett táncvigalom alkalmával a következő szíves felülfizetések történtek:

Mélt. dr. Wolaffka Nándor püspök, Vilmos Lajzs, Kovács Árpád 10—10 frt, Jónás Lipót, Csanak József, Szliuka István, Hoffmann és Tsa, Forray András, Kovács Dezső, Lamprecht Frigyes, Tatár Gusztáv, Thieszen H. és fia, özv. Haselmeier Istvánné, Meczler János, Erdősi Károly, Szabó István, Vilmos Ferencz, Félégyházi János, Erős Jakab, Hauer Bertalan, Törő Imre, Alter Sándor 5—5 frt, Rósenberg Simon 3 frt, Simonffy István 2 frt, N. N. 10 frankos arany, Elsner Henrik, Silberstein Samu 4—4 frt, ifj. Kaszanyitzky Endre 3 frt, Sporni Gyula 3 frt 50 kr., Mihalovits István, Gorovi Adolf, Stern Ignác, dr. Berger Andor, Szabó Kálmán, Glück Adolf, Glück Lipót, Berger Jenő, Steier Gyula, Goldhammer Jakab, Csikes Ferencz, Kiss Imre, Moskovits Oszkár, Kiss Adolf, Boros testvérek, Dobó Sándor, Halász Mihály, özv. Patterman Ferenczné, ifj. Csikes Ferencz, Reiszman Mór, Kaufman Lipót, Ullman Károly, Fischler Áron 3—3 frt, Szabó Zsigmond 2 frt 50 kr., Németh András, Tamássy Béla, özv. Strobeck Gusztávné, Riesz Lipót, Schreier József, Dézsi Lajos, Szabó Győző, Márkus Jenő, Krausz Kálmán, Mocsary Lajos, Szóke István, Winkler Márton, Faller Gyula, Rótschnek Jenő, Czabán Dániel, Péntek László, Erdey Gyula, Györfi Aladár, Rózsa Lajos, Schvarecz Dániel, Kroff Mór, Schvarecz Lipót, Tóth Kálmán, Sinkmayer János, Papp László, Matlok Jánosné, Filipp Károly, Rosenberg Adolf 2—2 frt, Perczel Zsigmond 1 frt, Grósz Mór 1 frt 50 kr., Telbisz Sebestyén, Steiner József, Lőrincz Henrik, Tóth Elek, Veisz Sándor, Friedman Izsák, Schapson István, Hermanovszki Gyula, Bekényi Gyula, Engel Károly, Kohn Béla, Fürst Béla, Rosenberg Miksa, Lám Sándor, Lédig Dezső, Ranunkel N., Polgári József, Dóczy Emil, Möldner József, Harangi Sándor, Schleifer Dezső, Feicz Benedek, Klein Sándorné, Lőrincz Henrikné, Braun Adolf, özv. Fehér Lajosné, Csermák Henrik, Róth Kálmán, Gede József, Kis Lajos, Moskovicz Dezső, Papler Ferencz, Nagy László 1—1 frt, Bálint Lajos, Bornyász József, Thieszen Hugó, Klein László 50—50 kr. Hankus Károly 1 frt 50 kr.

Videkről: Első magyar sörfőzde részvénytársaság Bpest 10 frt, Törlei József és Tsa Bpest 10 frt, Skergula István Bpest 5 frt, Lázár József Nyiregyháza 5 frt, Mezei Mór Batyu 5 frt, Brüll Izidor Nyiregyháza 3 frt, Jungreis Dezső Nyiregyháza 3 frt, Veiszman Ignác Nyiregyháza, Czap József Nyiregyháza 2 frt 50 kr., Első Tokaji coenagyár Arad, Ulrich Vilmos Arad, Bródi N. P.-Ladány, Stern Sándor N. Váradi, Stern Béla Miskolc, Végh Mihály Miskolc 2—2 frt. Szöllőssy Gábor Derecske 1 frt, Sztamári pinczeregylet Sztamár 2 frt 50 kr. Valkovits Samu Sztamár 2 frt 50 kr.

Ezuttal a legkellemesebb kötelességet teljesítem, a midőn úgy a kimutatásban megnevezett uraknak, de különösen Tek. Szikszay Gyula urnak a bálterem, fűtés, világítás és díszítésért felszámított 35 frtnak, valamint Magyar testvérek zenekarának 30 frt felajánlott díj elengedéseért az általam képviselt vigalmi bizottság nevében hálás köszönetemet nyilvánítom. Kovács Dezső, bálbizottsági elnök.

Közgazdaság.

Veszedelemes kór a Hortobágyon.

— Néhány szó a gazdasági bizottság intéző tagjaihoz. —

Debreczen, március 10.

A Hortobágyon fellépő állati betegségek között a leggyakoribb a szerzőgő üszök. Szarvasmarhát tenyésztő gazdáink előtt nagyon is ismeretes e betegség s alig dicsekedhetik azzal egy is, hogy e megbetegedés, növendék marháik közül ne követelt volna áldozatot. Azt mondhatom, hogy a Hortobágyon előforduló összes többi elhullások együttvéve nem okoznak még megközelítőleg sem annyi veszteséget, mint a növendék marháknak e kizárólagos betegségük egy maga. S mit tettek eddig e kór elfojtása érdekében?

Távol van tőlem a vádolás szándéka, ha azt mondom, hogy az illetékes szakközégek, a Mátán vezetett elhullási jegyzőkönyvbe való beírással befejezték a tennivalókat; s ezt is csak azért írják be, hogy adataik legyenek egy akadémiai értékű pontos statisztika összeállítására. — Az igaz, hogy törvény vagy kormányrendeletünk nincsen, mely többre kötelezne.

Az 1888-ik évi VII. t.-cz. megalkotásánál a kormány a szerzőgő üszköt nem vette föl azon betegségek közé, melyek ellen állatorvos-rendőri intézkedések életbe léptetendők, mert Magyarországon csak Erdély egyes részein, a közép Tisza mentén s nálunk a Hortobágyon fordul elő; de itt a legtöbb s leggyakoribb esetekben. Reánk nézve tehát lokális a baj, nekünk tehát magunknak kell kezdeményezni e baj lehetőleg orvosolását. — Az előbb említett beírásokkal, s már évtizedek óta pusztító betegséget nem fogjuk kiirtani, hanem alkalmat adunk reá, hogy a kórananyag szabadon, korlátlanul tenyészzen s a jövőben fokozatosan szaporodó áldozatokat követeljen tőlünk.

Felszólalásom célja tehát, hogy megadjam az első impulzust a követendő eljárásokra nézve, de hogy kellőleg megértessem magam, szükséges néhány szóval a szerzőgő üszök fertőzésének módját előre bocsájtanom. Álló s mocsaras vizek fertőzött iszapjában tenyészik a szerzőgő üszököt előidéző kórananyag.

Ha már most ilyen vizek iszapjához a növendékmarha hozzájut, vagyis ha ilyen vízbe belemegy, az iszapból e kórananyag, — nevezzük az üszök bacteriumainak — könnyen felszívódik a bőr alá s előidézi a betegséget. Hatványozottan könnyebben történik a fertőzés, ha a végtagokon horzsolás, sérülés van, vagy pedig fogváltás van épen jelen.

Most nézzük: van-e a Hortobágyon ilyen fertőzött iszapos vize. Van bizonybőven. Ott van első sorban a Hortobágyon hasonnemű álló vize, azután szétosztottan több helyen találunk ilyen álló mocsaras vizeket, mindmennyi bőlesője a szerzőgő üszöknek. Ha e vizektől távol tudják tartani növendék marháikat, segítünk a bajon. A ki a Hortobágyon helyrajzi ismeretekkel bír, tisztában lesz már a következő eljárással. Vannak nagy területeink ottan, melyek mentesek az ilyen iszapoktól, pl. a Kungyörgy, de ottan mostanában lovak legelnek, cseréljük föl, vagy telepítsük a ménes mellé egy ilyen növendék marha gulyát s egy év múlva már tisztában vagyunk az eredményel. Egy ecclatans példát akarok fölhozni. A város által tenyésztett növendék marha között nem pusztit a szerzőgő üszök.

Miért? mert ezek olyan helyen legelnek, hol nem férnek hozzá ilyen fertőzött iszapos területekhez.

Ne tegyük tehát ki növendék marháinkat a fertőzés veszélyének, ha nem muszáj.

Egy próbát akarok tehát ajánlani a tisztelt intéző bizottság tagjainak, a mely nem fog pénzbe kerülni s kevés fáradságba kerül, de ha beválik, elégtételt adnak az állatorvosi tudományuknak, ha megmentik sok ezerre menő kártól a szarvasmarhát tenyésztő közönséget. Telepítsenek 100 drb másod- és harmadfűre menő szarvasmarhát száraz legeltetési területen. Egy legeltetési idény elmúltával már kezében lesz az eredmény. E 100 drbból nem fog elpusztulni szerzőgő üszökben egy sem, míg másutt a rendes mennyiségben fognak üszökben elhullani. Ha az általam képzelte jó eredményt el fogják érni, a jövőben követendő eljárásomra, sem tanácsomra, mert bizonyára jobban ösmerik a teret és az alkalmazhatóság kivételét. Maradtam teljes tisztelettel

Steiner Jakab, állatorvos.

Érték-tőzsde.

A debreczeni „közgazdasági bank részvénytársaság” közlése 1896. március 10 én.

Államadósság:

Magyar aranyjárdék 4%.	—	122.—	122.50
„ vasuti beruházásiköt. 4%.	—	124.—	125.—
„ koronajárdék 4%.	—	99.10	99.60
„ regále vált. köt. 4%.	—	100.25	101.25
Oszták aranyjárdék 4%.	—	122.25	122.75
Egységes állam kötvény 4%.	—	101.—	101.50
Tisza-szeg. 4%-os nyerem.-sors	—	144.—	145.—

Részvények:

Magyar hitelbank részvény	—	420.—	420.50
Oszták hitelbank részvény	—	380.75	381.—
Magyaripar- és keresk. bank. r.	—	112.—	112.50

Sorsjegyek:

Magyarjelzalogbank 4%-os sorsj.	124.—	126.—
3-os	106.75	107.25
Oszták földhitel sorsjegy 3%-os	115.—	116.—
Magyar vöröskereszt sorsjegy	10.75	11.25
Oszták	—	18.50 19.—
Olasz	—	12.— 12.40
Bazilika sorsjegy	—	6.50 6.80
Jó-sziv	—	3.25 3.50

Pénznemek:

Cs. és kir. arany	—	—	5.69 5.74
20 márkás arany	—	—	11.78 11.83
20 frankos arany	—	—	9.58 9.62
1 Sovereigns	—	—	12.07 12.11

Budapesti gabona-tőzsde.

Budapest, március 9.

Gabona-üzlet. Buzát ma mérsékeltén kinaltak, a kereslet korlátolt volt. Elkelt csendes irányzat mellett 18.000 métermázsza változatlan áron, részben szerbiai áruból.

Egyéb gabonaneműekben gyenge forgalom mellett rozs és zab szilárd, árpa, tengeriforgalom hiányában lanyha volt.

Eladások:

Buza: Tiszav.:	3200 mm. 81 kg.	7.35 frt.
100 mm. 81.5 kg.	7.25 frt.	300 mm.
81.2 kg. 7.30 frt.	100 mm. 80.5 kg.	7.25 frt.
100 mm. 80.3 kg.	715 frt.	100 mm. 80 kg.
7.17 és fél frt.	100 mm. 79.5 kg.	7.17 és fél frt.
Zab: 100 mm. 6.45 frt.	100 mm. 6.40 frt.	100 mm. 6.40 frt.
200 mm. 6.40 frt.	100 mm. 6.27 és fél frt.	100 mm. 6.42 és fél frt.
100 mm. 6.42 és fél frt.	100 mm. 6.15 frt.	

Határidő-üzlet.

Az irányzat buza és tengeribe nyomult volt s az árak engedtek, azonban zab- és rozsban szilárd volt.

Hivatalos felmondások: 2500 rozs III/04 átvételre.

Zárlat 1 óra:

	frt
Buza szept.-októberre 1896	7.05—7.07
„ márcz.-ápr.-ra 1896	6.74—6.76
„ máj.-júniusra 1896	6.82—6.84
Rozs tavaszra 1896	6.44—6.47
Tengeri máj.-jun.-ra 1896	4.14—4.16
Zab márcz.-ápr. 1896	6.12—6.14
Repcze aug.-szept. 1896	10.85—10.95

Zárlat 4 óra 30 perczkor:

	frt
Buza márcz.-ápr.-ra 1896	6.75—6.76
Rozs szept.-okt.-re 1896	6.45—6.47
Zab márcz.-ápr.-ra 1896	6.14—6.15
Tengeri máj.-június-ra 1896	4.15—4.11
Repcze aug.-szeptre 1896	10.90—11.—

Sertéspiacz.

Budapest, március 9.

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronkint 400 klgron felüli súlyban) — krtól — krig. Öreg közép (páronkint 300—400 klgr súlyban) — krtól — krig. Fiatal nehéz (páronkint 320 klgron felüli súlyban) — krtól — krig. Fiatal közép (páronkint 251—320 klgr. súlyban) 46 krtól 47 krig. Fiatal könnyű (páronkint 250 klgrig terjedő súlyban) 44 krtól 45 krig. **II. Magyar szedett:** Nehéz (páronkint 80 klgron felüli súlyban) 45 krtól 46 krig.

Debreczeni Városi Színház.

Idényb.-szünet 35. Páratlan b.-szünet 35. sz.

Kedden, 1896. márczius hó 10-én,

Báró Splényiné Blaha Lujza urnó felléptével:

A parasztkisasszony.

Eredeti népszimű dalokkal 3 felvonásban. Irta: Bereczik Árpád. Zenéjét szerzette: (Erkel Elek. Rendező Hevessy.)

Szerdán, 1896. márczius hó 11-én,

Báró Splényiné Blaha Lujza urnó felléptével, páros bérletszünetben:

A szókimondó asszonyság.

Szimű 4 felvonásban.

Vasuti menetrend.

— **Érvényes 1895. október hó 1-től.** —

Egységes vasuti idő szerint.

Debreczenből indul:

Budapest felé (gyorsvonat)	reggel 8 ó. 40 p.
Budapest—Nagyvárad felé	délután 12 ó. 36 p.
	este 10 ó. 31 p.
P.-Ladány—Nagyvárad felé ¹⁾	délután 3 ó. 48 p.
minden kedden	délben 12 ó. — p.
Csak P.-Ladányig vegyes vonat.	este 8 ó. 15 p.
Szatmár—M.-Sziget felé	délután 4 ó. 07 p.
Szatmár—M.-Sziget felé	este 8 ó. — p.
	éjjel 3 ó. 05 p.
Csak Szatmárig	reggel 5 ó. 15 p.
Miskolcz-Kassa felé	reggel 8 ó. 25 p.
Miskolcz—Kassa felé	este 8 ó. 05 p.
Szerencs—S.-A.-Ujhely—Kassa felé	délután 4 ó. 02 p.
	(m. á. v.-tól reggel 5 ó. 48 p.
H.-Büszörmény—Bü 1- ¹⁾	vásártérről " 6 ó. 04 p.
Sz.-Mihály felé	(m. á. v.-tól délután 3 ó. 57 p.
	vásártérről " 4 ó. 10 p.
Füzes-Abony felé	(m. á. v.-tól reggel 5 ó. — p.
	vásártérről " 5 ó. 13 p.
Óhat—Köcs—Polgár felé	m. á. v.-tól d. u. 4 ó. 12 p.
	vásártérről " 4 ó. 22 p.
Derecske-Nagy-Léta felé	r. 8. ó. 35 p. és d. u. 4 ó. 17 p.

Budapestre érkeznek:

a reggel 8 ó. 40 p.-kor induló gy. v. d. u.	1 ó. 50 p.
a déli 12 ó. 36 " " sz. v. este	8 ó. 10 p.
az este 10 ó. 31 " " reggel	5 ó. 45 p.

Budapestről Debreczenbe indul:

délután 3 ó. 47 p.-kor érkező sz. v. reggel	9 ó. 40 p.
este 7 ó. 09 p.-kor érkező gy. v. délután	2 ó. 15 p.
az éjjel 2 ó. 40 " " sz. v. este	7 ó. 05 p.
" " 2 " 40 erk. sz. v. (P.-Ladányig gy. v. átszállással) este	9 ó. 15 p.

¹⁾ P.-Ladánytól gyorsvonat.

Kiadó és laptulajdonos:

„Csokonai” nyomda és kiadó részvénytársaság.
Felelős szerkesztő: **Koncz Ákos.**

Tóth Béla

gyógyszertára.

Debreczenben.

A leggondosabban összeállított, tekintélyes orvosok által ajánlott és jónak talált vegytisztá

sós borszesz

kapható Debreczenben minden fűszer-üzletben valamint gyógyszerármban.

Ára egy kis üvegnek 45 kr. nagy üvegnek 90 krajozár.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítettnek.

Használati utasítással ellátott könyvecske minden üveggel ingyen adatik. 198 52-10

Ad 4090 P. szám.
1896.

Árverési hirdetmény.

Alólirott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a debreczeni kir. törvényszék 17624. P. számú végzése által Fráter Gyula végrehajtató javára, Csókássy Ferencz és neje Ercesey Piroska ellen 150 frt tőke, ennek 1895. évi szeptember hó 1. napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 44 frt 35 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 1610 frtra becsült gőzgép, cséplőszekrény, kocsi, ló s sertés stb. álló ingóságok nyilvános árverés útján eladtnak. Mely árverésnek a 4090/95. P. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Buda-Abrányban, alperesek lakásán leendő eszközzésére **1896. évi márczius hó 17 én délelőtt 9 1/2 órája** határidőtől kitűzetik

Riczko Gyula,
kir. bírósági irnok.

Dr. Fáy Márk

orvos-, sebésztudor.

Lakik: Nagyvárad-utca 2128/29. sz.

(a hol a „Corsó-kávéház” van.)

Rendel: délelőtt 8—9 óráig.

délután 2—4 óráig.
205 10—10

KÖNYVNYOMDA.

Csokonai nyomda és kiadó részvény-társaság

Debreczenben, főpiacz, Simonffy-ház.

Szíves figyelmébe ajánlja a modern nyomdászati követelményeknek megfelelően berendezett

könyvnyomdáját

mely ujabbban a legdiszesebb betűkkel szaporítottat s így a legkényesebb igényeket is kielégítheti.

Árai határozottak, olcsók.

Vidéki megrendeléseket gyorsan és pontosan teljesít.

A saját kiadásában megjelenő

„Debreczeni Reggeli Ujság” és

„Debreczeni Ellenőr” részére

hirdetéseket jutányosan elvállal.

Bejárat Hal-utca felől is.

KÖNYVKÖTÉS SZET.

Gépekkel berendezett elsőrendű

könyvkötészetünk

a legizlésesebben teljesít mindennemű e szakba vágó munkát a legegyszerűbbtől a legfinomabbig.

DISZALBUMOK

alkalmi célokra

bőrbe, bársonyba és selyembe kötése arany vagy ezüst díszítéssel.

Imakönyvek és emlékkönyvek

csont, bőr, bársony és vászon kötése díszes aranyozással.

Bőr-, vászon- és drótkötések minden nagyságban.

Üzleti és hivatalos könyvek.

Fascikulus táblák.

Térképek vászonra huzása.

Mintavágások stb.